

mere, hvis vi ønskede, at Loven skulde føres igennem. Det skal kun glæde mig, hvis man nu kan komme til en Ordning af dette Forhold, hvorved Staten yder et større Bidrag til Fordel for Tiendeyderne, end hidtil er sket. Vil man, som det foreliggende Lovforslag tilsigter, gaa til en Tvangsaflysning af Tienden, bliver det sikkert nødvendigt, at man maa yde Tiendeyderne fuld Erstatning for Tienden, men hvad der her er fuld Erstatning, derom er der jo delte Meninger. Jeg for mit Vedkommende mener, hvad jeg ogsaa havde Lejlighed til at udtale ved Sagens 2den Behandling, at det 24dobbelte af den aarlige Ydelse er en for høj Betaling for Tienden, og ikke mindst er dette Vederlag for højt, naar jeg ser hen til, at en Del Tiender, Kvæg- og Smaaredsels-Tiender, nu falbydes og kan afløses for det 20dobbelte. Lovforslaget gør ingen Forskel paa store og smaa Tiender, i Henseende til hvilken Aflysningssum der skal ydes. Idet jeg altsaa reserverer mig og mine Meningsfæller fuld Frihed over for Lovforslagets Enkeltheder, naar Sagen atter foreligger til Behandling her i Tinget, skal jeg anbefale Lovforslagets Vedtagelse og Overgang til Landstinget.

Dalsgaard: Inden den foreliggende Sag forlader dette Ting, vil jeg gerne gøre blot et Par Bemærkninger om den. Jeg skal paa Forhaand erkende, at disse Bemærkninger lige saa godt kunde have haft deres Plads ved 1ste Behandling, men jeg var den Gang afskaaren fra at kunne fremsætte dem, da jeg som Medlem af Fiskeriudvalget da var med paa dette Udvalgs Limfjordstogt. Jeg haaber derfor Tinget vil tilgive mig, at jeg nu benytter Lejligheden til at fremsætte dem.

Det skal villig erkendes, at det foreliggende Lovforslag byder Tiendeyderne en væsentlig Lettelse i deres Tiendebyrde. Ifølge „Danmarks Statistik“ af Falbehansen og Scharling hviler Tienden med en Byrde af gennemsnitlig 21 Kr. pr. Tønde tiendeydende Hartkorn. Efter det foreliggende Forslag kan Tienden afløses fra Tiendeydernes Standpunkt med et Beløb lig 18 Gange den aarlige Ydelse; det vil altsaa sige, at Tienden gennemsnitlig pr. Tønde tiendeydende Hartkorn kan afløses med en Kapital lig 18 Gange 21 Kr., hvilket er 378 Kr. Aflysningssummen laanes af Statskassen til $3\frac{1}{4}$ pCt. Rente. — Amortisationen kan man i denne Forbindelse se bort fra. Naar man vil undersøge, hvor stor en Lettelse Forslaget byder Tiende-

yderne, kan man selvfølgelig ikke medregne Ydelsen til Amortisationen, det vedrører ikke denne Side af Sagen. $3\frac{1}{4}$ pCt. aarlig Rente af 378 Kr. er 12 Kr. $28\frac{1}{2}$ Øre. Naar Tienden afløses efter det foreliggende Forslag, reduceres den aarlige Ydelse — som sagt bortset fra Amortisationen — altsaa fra ca. 21 Kr. pr. Tønde tiendeydende Hartkorn til ca. $12\frac{1}{4}$ Kr., altsaa en Besparelse paa omtrent $8\frac{3}{4}$ Kr. pr. Tønde Hartkorn. Det er en meget betydelig Lettelse for Tiendeyderne. For en Gaard paa 3 Tønder Hartkorn bliver det ca. 25 Kr. aarlig, for en Gaard paa 6 Tønder ca. 50 Kr. osv., hvad enhver let selv vil kunne regne ud. Det viser sig saaledes, at dette Lovforslags Gennemførelse i Virkeligheden har større Betydning for det tiendeydende Hartkorn end de direkte Skatteloves Gennemførelse. Thi disse byde kun en Lettelse af højst 8 Kr. pr. Tønde Hartkorn, og det endda kun paa den Betingelse, at der samtidig skal paalægges en Formue- og Indtægtsskat, som det tiendeydende Hartkorn selvfølgelig ogsaa vil komme til at udrede sin Del af. Men, vel at mærke, denne Lettelse for det tiendeydende Hartkorn kommer jo først, naar Lovforslaget er gennemført, ikke blot i Rigsdagen, men ogsaa ude i Livet, og i den Henseende forekommer det mig, at Lovforslaget har sine værste Skyggesider, set fra Tiendeydernes Standpunkt. Thi det vil nødvendigvis vare meget længe, inden samtlige Tiender kunne blive afløst efter det foreliggende Lovforslag, selv om det faar en hurtig Behandling her i Rigsdagen og gennemføres i det væsentlige uændret. Efter § 3 er Statskassens Bidrag til Aflysning af Tienden nemlig fastsat til 6 Gange 1 Aars Tiende, men i samme Paragraf tilføjes det, at Statskassens Udgifter i dette Øjemed ikke i det enkelte Aar maa overstige gennemsnitlig 1 Million Kr. aarlig. Da den ikke indkøbte Tiendes aarlige Værdi formenes at andrage mellem 5 og 6 Millioner Kr. og 6 Gange dette Beløb er mellem 30 og 36 Millioner Kr., er det følgelig givet, at selv om Forslaget gennemføres uforandret, vil det dog vare 30 til 36 Aar efter Lovens Vedtagelse, inden den sidste Tiende kan blive afløst. Derefter vil der saa igen gaa nogle og halvtredsindstyve Aar, inden de sidste Aflysningssummer ere amortiserede, men det er, som allerede nævnt, en anden Side af Sagen, som man i denne Forbindelse kan se bort fra. Det forekommer mig meget uheldigt, at det skal vare saa længe med Tiendernes Aflysning, netop